

ผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ที่มีต่อความสามารถ
ในการอ่านจับใจความและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Effects of the Storyline Learning Management Model
in Reading Comprehension and the Cherishing Thai Identity
Desired Characteristics in Sixth Grade Students

กฤษฎดา ตราหิรัญ และศิริพร พึ่งเพ็ชร

Kitsada Trahiran and Siriporn Phungphet

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, ประเทศไทย

Faculty of Education, Vongchavalitkul University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kitsada_tra@vu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบ Storyline 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลธิดา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 38 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้หน่วย กลอนกานท์จากบ้านไทย แบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความ และแบบประเมินคุณลักษณะด้านรักความเป็นไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน และการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์คิดเป็น ร้อยละ 100
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยหลังการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีเยี่ยม

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline, การอ่านจับใจความ, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, รักความเป็นไทย

ได้รับบทความ: 4 มกราคม 2569; แก้ไขบทความ: 31 มกราคม 2569; ตอรับตีพิมพ์: 2 กุมภาพันธ์ 2569

Received: January 4, 2026; Revised: January 31, 2026; Accepted: February 2, 2026

Abstract

The purposes of this research were: 1) compare the reading comprehension ability before and after learning through the Storyline model, 2) compare their post learning reading comprehension ability against the 70%, and 3) to study the level of the Cherishing Thai Identity Desired Characteristics among the student after the intervention. The sample consisted of 38 Grade 6/1 students at Theera School, studying in the second semester of the 2025 academic year. The research instruments included Storyline based learning management plans for the unit “Klorn Kanth Jak Ban Thai” a reading comprehension test, and a Cherishing Thai Identity Desired Characteristics desirable characteristics assessment form. Data were analyzed using mean, standard deviation, t-test for dependent samples, and t-test for one sample.

The research result found that:

1. The reading comprehension abilities of Sixth Grade students after learning through the Storyline model were significantly higher than before learning at the .05 level.
2. The reading comprehension after-learning were significantly higher than the 70 % at the .05 level, with 100 % of the students passing the criterion.
3. The level of the desirable characteristic of Cherishing Thainess among the students, following the participation in the Storyline learning management model, was at an excellent level.

Keywords: Storyline Learning Management Model, Reading Comprehension, Desirable Characteristics, Cherishing Thai Identity

1. บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะการอ่านเป็นกระบวนการรับข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์จากสื่อหลากหลายรูปแบบ ทั้งตัวอักษร สิ่งพิมพ์ และสื่อดิจิทัล การอ่านที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง เช่น การวิเคราะห์ การตีความ และการสรุปความได้อย่างเป็นระบบ จึงอาจกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการรับและตีความสาร ที่ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด และประสบการณ์ใหม่ ๆ เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในทุกวิชา (ทิตินา แคมมณี, 2556) และการอ่านยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะมนุษย์ใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ค้นคว้าหาข้อมูลใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับตนเอง นอกจากนี้การอ่านยังเป็นเครื่องมือที่ปลูกฝังความรักชาติ

เพราะเมื่อนักเรียนได้อ่านเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีไทย หรือบุคคลสำคัญ จะทำให้นักเรียนเข้าใจแก่นของความเป็นไทย เกิดความรักชาติ และภาคภูมิใจในความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การอ่านจับใจความภาษาไทย ไม่เพียงเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ช่วยให้ผู้เรียนแยกแยะประเด็นหลักจากข้อความที่อ่าน การสื่อสารและเชื่อมโยงเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย แต่ในปัจจุบันการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนไทยยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องในระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป (ดนยา วงศ์ธนะชัย, 2542) นอกจากนี้การอ่านจับใจความยังเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระหรือใจความของเรื่องเพื่อหาความสำคัญและพัฒนาด้านการคิด (ประพนธ์ เรืองณรงค์, 2545) จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานทั้งประเทศไทย (O-NET) ในรายวิชาภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 พบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่เพียงประมาณ 53.89 คะแนน ปีการศึกษา 2566 พบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่เพียงประมาณ 57.30 คะแนน การศึกษา 2567 พบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่เพียงประมาณ 54.20 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 ซึ่งจัดอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ถึงเกณฑ์ดี จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2567 ในรายวิชาภาษาไทย โรงเรียนอนุบาลธรีรา พบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่เพียงประมาณ 56 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2567) ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาทักษะการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ

มีวิธีการสอนหลายวิธีที่พัฒนาการอ่านจับใจความ แต่วิธีที่เหมาะสม คือ การจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline เป็นแนวทางการสอนที่ใช้เรื่องราวหรือสถานการณ์สมมติ เป็นแกนกลางในการเชื่อมโยงเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ครูทำหน้าที่กำหนดโครงเรื่อง ตัวละคร เหตุการณ์ และคำถามนำ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ผู้เรียนจะได้แสดงความคิดเห็น แก้ปัญหา และสร้างสรรค์ผลงานผ่านบริบทของเรื่องราว ทำให้การเรียนรู้มีความหมายและจดจำได้ยาวนาน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2567ข) แนวทางนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม อีกทั้งยังสามารถบูรณาการเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระได้อย่างยืดหยุ่น โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ผ่านการอ่านบทสนทนา เอกสารประกอบ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราว จากนั้นผู้เรียนจะต้องสรุปความ วิเคราะห์สาระสำคัญ และเชื่อมโยงข้อมูลกับสถานการณ์ในเรื่อง ซึ่งช่วยฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และการตีความอย่างเป็นระบบ (ทิศนา แคมมณี, 2556) ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline มี 4 ขั้นตอน 1) ขั้นนำ เป็นขั้นเริ่มต้นการถ่ายทอดความรู้สึกและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น 2) ขั้นกิจกรรม เป็นหัวใจของกระบวนการสอนในทุกรูปแบบ เป็นส่วนที่ช่วยให้ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ขั้นอภิปราย เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสนำเสนอประสบการณ์ที่ได้รับจากขั้นกิจกรรม มาวิเคราะห์ ให้เกิดความเข้าใจและ

อภิปรายเพื่อนำไปสู่การสรุป 4) ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลจากการทำกิจกรรมหรือข้อมูลจาก แหล่งความรู้ต่าง ๆ มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2567ก)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย เป็นหนึ่งในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เพื่อธำรงรักษาและสืบสานให้คงอยู่สืบไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) เนื่องจากการอ่านจับใจความที่แม่นยำ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และเข้าถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในบทเรียน นำไปสู่การสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบ Storyline
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลธิดา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 172 คน ปีการศึกษา 2568
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลธิดา จังหวัดบุรีรัมย์ ห้อง 6/1 จำนวน 38 คน ปีการศึกษา 2568 ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline เรื่องกลอนกานท์จากบ้านไทย จำนวน 2 แผน รวม 8 ชั่วโมง ได้ค่าความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.91, S.D. = 0.36)

2. แบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความ ประเมิน 4 ตัวเลือก 30 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00 ค่าความยากง่าย (p) = 0.42 – 0.82 ค่าอำนาจจำแนก (r) = 0.22 – 0.55 ค่าความเชื่อมั่น ($KR-20$) = 0.89

3. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย 3 ตัวชี้วัด (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2566)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
- 2) ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบ Storyline ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นรวม 8 ชั่วโมง โดยระหว่างจัดกิจกรรมผู้วิจัยได้ประเมินพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยควบคู่ไปด้วย และ 3) เมื่อสิ้นสุดการสอน ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบฉบับเดิม เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการและความสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Kuder-Richardson: $KR-20$)
2. สถิติพื้นฐานและสถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test for dependent และ t -test one sample

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปได้ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนกับก่อน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	df	t	Sig
ก่อนเรียน	38	30	16.61	2.38	37	70.72*	.000
หลังเรียน	38	30	25.45	2.21			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 16.61 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.45 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีผลการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4.2 ผลการเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	N	คะแนนตามเกณฑ์	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig
หลังเรียน	38	21	25.45	2.21	12.41*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย หลังการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย หลังการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	2.92	0.65	ดี	3.71	0.39	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 3 พบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย หลังได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ภาพรวมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม พบว่า การประเมินครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 2.92 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 และประเมินครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครั้งที่ 1 เท่ากับ 3.71 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.1 ผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนกับก่อนเรียน พบว่า หน่วยการเรียนรู้กลอนกานท์จากบ้านไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline เป็นกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการผูกเรื่องราวเป็นตอน ๆ และใช้คำถามหลักในการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง การที่ผู้เรียนได้สวมบทบาทสมมติและเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ของเรื่องราว เช่น เรื่องกลอนกานท์จากบ้านไทย ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของเรื่องราวและกระตือรือร้นที่จะติดตามเนื้อหา ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2567) ที่กล่าวว่า Storyline ช่วยให้ผู้เรียนสรุปความ วิเคราะห์สาระสำคัญ และเชื่อมโยงข้อมูลได้ดีขึ้น เพราะการเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline มีกระบวนการสำคัญที่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้โดยตรง ดังนี้ การใช้คำถามหลักเป็นตัวขับเคลื่อนการคิด หัวใจสำคัญของ Storyline คือการใช้คำถามหลัก ในการนำเข้าสู่กิจกรรมและเดินเรื่อง ในการวิจัยนี้ การตั้งคำถามในแต่ละฉาก เช่น คำว่า กลิ่นหอมชื่นใจ ในบริบทนี้หมายถึงอะไร หรือนางสงกรานต์สอนอะไรเกี่ยวกับความกตัญญู เป็นกลไกที่กระตุ้นให้ผู้เรียนไม่ได้อ่านเนื้อหาเพียงเพื่อผ่านตา แต่ต้องอ่านเพื่อ ค้นหาคำตอบและวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ตอบคำถามหรือแก้ปัญหาในสถานการณ์สมมติ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแยกแยะประเด็นสำคัญและการตีความโวหารได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับของ ทิศนา แคมมณี (2552) ที่กล่าวว่าคำถามหลักถือเป็นตัวเปิดประเด็นให้ผู้เรียนร้อยเรียงเรื่องราวและใช้ความคิดของตนอย่างเต็มที่ ส่วนการเรียนรู้ผ่านบริบทที่มีความหมาย และเส้นทางเดินเรื่อง Storyline สร้างการเรียนรู้ผ่านการผูกเรื่องเป็นตอน ๆ ที่ต่อเนื่องกัน การที่ผู้เรียนได้อ่านบทอ่านกลอนกานท์จากบ้านไทย ภายใต้บริบทของเรื่องราวที่ตนเองมีส่วนร่วมสร้าง เช่น การสมมติตนเองเป็นตัวละคร ฝั่งาม หรือ พี่ชาย น้องสาว ที่เดินทางไปงานสงกรานต์ ทำให้เนื้อหาที่อ่านมีความหมายและเชื่อมโยงกับความรู้ของผู้เรียน ไม่ใช่การอ่านข้อความที่ลอยตัว การมีบริบทที่ชัดเจนจากองค์ประกอบฉาก ตัวละคร และเหตุการณ์ ช่วยให้ผู้เรียนตีความความหมายโดยนัยและสาระสำคัญได้ถูกต้องแม่นยำกว่าการอ่านแบบปกติ ดังแนวคิดของ Bell & Fiefield (1998) และกล่อมจันทร์ จันทศิริ (2556) ที่ระบุว่า Storyline ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความหมายและเกิดความรู้ที่คงทน และการมีส่วนร่วมและการลงมือปฏิบัติ ขั้นตอนการสอนแบบ Storyline 4 ขั้นตอน

ชั้นนำ ชั้นกิจกรรม ชั้นอภิปราย ชั้นสรุปเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การวาดภาพนางสงกรานต์ การสร้างโมเดลบ้านไทย หรือการเขียนแผนภาพความคิด กิจกรรมเหล่านี้ต้องอาศัยข้อมูลจากการอ่านจับใจความมาเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ผลงาน ส่งผลให้ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้จึงจะสามารถปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาริชาติ แฝงบุตตา (2553) ที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนการอ่านจับใจความโดยการใช้ทานพื้นบ้านร่วมกับรูปแบบ Storyline ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

5.2 ผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกคน ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2567ก) โดยจุดเด่นของการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline คือ การสร้างบริบทที่เสมือนจริง ช่วยให้การอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การที่นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบ Storyline สามารถช่วยให้นักเรียนทุกคนมีความสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น ปัจจัยสำคัญคือ องค์ประกอบทั้ง 4 ของ Storyline ประกอบด้วย 1) ฉาก 2) ตัวละคร 3) วิธีชีวิต 4) เหตุการณ์ ที่ทำหน้าที่สร้างภาพจำและบริบท ให้กับนักเรียนก่อนที่จะเริ่มอ่านเนื้อหาทางวิชาการ เช่น ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การสร้างฉากงานวันสงกรานต์ และตัวละครไผ่งามทำให้นักเรียนมีพื้นฐานความเข้าใจบริบทของเรื่องราวอยู่แล้ว เมื่อต้องอ่านบทกลอนหรือเนื้อเรื่องเพื่อจับใจความ นักเรียนจึงสามารถเชื่อมโยงตัวอักษรเข้ากับจินตนาการที่สร้างไว้ได้ทันที ทำให้การตีความสำนวนโวหารหรือข้อคิดเห็นทำได้ง่ายและถูกต้องแม่นยำกว่าการอ่านข้อความลอย ๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bell & Fifield (1998) ที่กล่าวว่า Storyline ช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ นอกเหนือจากหลักสูตรและสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนเมื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน อีกอย่างคือการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านภาระงานที่ทำหาย ซึ่งคะแนนที่สูงถึงร้อยละ 84.82 สะท้อนถึงความเข้าใจที่ลึกซึ้งซึ่งเกิดจากกิจกรรมในรูปแบบ Storyline ที่ให้ผู้เรียนต้องนำสิ่งที่อ่านไปใช้จริงไม่ใช่แค่อ่านเพื่อจำ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมให้นักเรียนวาดแผนที่ สร้างโมเดลบ้านไทย หรือเขียนแผนภาพความคิด ภาระงานเหล่านี้เป็นกลไกตรวจสอบความเข้าใจตามสภาพจริง หากนักเรียนอ่านจับใจความไม่ได้ จะไม่สามารถสร้างผลงานเหล่านี้ได้ถูกต้อง กระบวนการนี้จึงเป็นการฝึกฝนซ้ำ ๆ ในรูปแบบที่หลากหลาย ทำให้ความรู้แน่นฝังแน่นและคงทน ส่งผลให้ทำแบบทดสอบได้คะแนนสูง ดังผลการวิจัยของ ส่วนหนึ่งมาจากการใช้คำถามนำหรือคำถามหลักของครูผู้สอนในแต่ละฉาก คำถามเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นพื้นฐานทาง

ความคิด ช่วยชี้แนะให้นักเรียนจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น กลิ่นหอมตามลมเปรียบกับอะไร หรือ เรื่องนี้สอนอะไรที่ช่วยแก้ปัญหาครอบครัวได้ การฝึกตอบคำถามนำเหล่านี้อย่างต่อเนื่องในห้องเรียน เป็นการฝึกทักษะการจับใจความสำคัญโดยตรง ทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญและสามารถทำข้อสอบวัดความสามารถได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาริรัตน์ สุขสวัสดิ์ (2562) ศึกษาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบสตอรี่ไลน์ ซึ่งพบว่าการสร้างสถานการณ์สมมติช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและเข้าใจบริบทของภาษาได้ดีขึ้น

5.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย หลังการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลการวิจัยที่อยู่ในระดับดีเยี่ยมนี้ เป็นผลเนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ที่มีลักษณะในการปลูกฝังผ่านการสร้างประสบการณ์จำลอง การซึมซับผ่านบทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองในหน่วยการเรียนรู้กลอนกานท์จากบ้านไทย กิจกรรมการเรียนรู้ไม่ได้ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายให้ท่องจำ แต่ใช้การผูกเรื่อง ให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตไทย เช่น ฉากงานสงกรานต์ หรือฉากบ้านไทยโบราณ ซึ่งผู้เรียนสามารถแนะนำเพื่อนเพื่อให้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย การที่ผู้เรียนได้สวมบทบาทและปฏิบัติตามโจทย์สถานการณ์ เช่น การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในเรื่อง หรือการวิเคราะห์คุณค่าของบ้านไทยโดยผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยในกิจกรรมวันสงกรานต์การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมด้วยตนเอง ส่งผลให้พฤติกรรมบ่งชี้ต่าง ๆ เช่น ความกตัญญู ซึ่งผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ หรือการใช้ภาษาไทย ใช้เลขไทยในการเขียนวันที่และตัวเลขในใบงานต่าง ๆ แสดงออกมาอย่างเป็นธรรมชาติและอยู่ในระดับดีเยี่ยม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Romano (1996) ที่พบว่าผู้เรียนที่เรียนโดยใช้วิธี Storyline มีการพัฒนาความมุ่งมั่น ความเชื่อ และจินตนาการมากขึ้น ซึ่งสนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ว่า Storyline เป็นเครื่องมือในการสร้างความเชื่อและทัศนคติที่ดี ในที่นี้คือรักความเป็นไทย ผ่านกระบวนการทางจินตนาการและการมีส่วนร่วม ในการบูรณาการวัฒนธรรมเข้ากับวิถีชีวิตในเรื่องการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำภูมิปัญญาไทยและภาษาไทยมาใช้แก้ปัญหาในบริบทของเรื่องราว เช่น การวิเคราะห์สำนวนโวหารที่สะท้อนคำสอนเรื่องความดี ทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าความเป็นไทยไม่ใช่เรื่องไกลตัว แต่เป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของรักความเป็นไทยที่มุ่งเน้นความภาคภูมิใจและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี ชมภู (2558) ผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนมีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยในระดับดีเยี่ยมยังสอดคล้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ อารี ชมภู (2558) ที่พบว่า คุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด 0.90 ในบรรดาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมด้านนี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญและเด่นชัดที่สามารถวัดและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จริงในตัวผู้เรียนเมื่อได้รับการกระตุ้นที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jensen (2020) ที่ใช้ Storyline ในการสอนนักเรียนต่างวัฒนธรรมและพบว่าผู้เรียนเกิดความเข้าใจถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมซึ่งในบริบทของการวิจัยนี้ การใช้ Storyline ช่วยให้นักเรียนไทยเข้าใจลึกซึ้งถึงรากเหง้าวัฒนธรรมของตนเอง จนนำไปสู่ความภาคภูมิใจและการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามมารยาทไทยและการใช้ภาษาไทย

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ครูควรนำการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ไปใช้สอนวรรณคดีหรือบทร้อยกรองที่เข้าใจยาก เพราะการสร้างฉากและตัวละครช่วยให้ผู้เรียนตีความบริบทและจับใจความได้ดียิ่งขึ้น

2. ควรเน้นการตั้งคำถามหลักในแต่ละฉาก เพื่อใช้เป็นเครื่องมือนำทางให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์และประเด็นสำคัญของเรื่อง

3. ควรส่งเสริมให้มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อสนับสนุนให้ครูร่วมกันออกแบบเส้นเรื่อง (Storyline) ที่บูรณาการภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ากับบทเรียน โดยผู้บริหารควรสนับสนุนทรัพยากรและพื้นที่จัดแสดงผลงาน เพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความภาคภูมิใจและปลูกฝังคุณลักษณะรักความเป็นไทยให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนทั่วทั้งองค์กร

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการวัดความสามารถการอ่านจับใจความระหว่างรูปแบบ Storyline กับวิธีการสอน รูปแบบอื่น ๆ เช่น Design Thinking

2. ควรวิจัยผลของ Storyline ที่มีต่อทักษะทางภาษาอื่น ๆ เช่น การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอื่น ๆ เช่น ความมีวินัย

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ร่วมกับสื่อดิจิทัลหรือเทคโนโลยีเสมือนจริง (AR/VR) เพื่อส่งเสริมการอ่านจับใจความและคุณลักษณะรักความเป็นไทยในบริบทที่ทันสมัย

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้องค์ความรู้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline เป็นกลไกเชิงนวัตกรรมที่เชื่อมทักษะภาษาและคุณลักษณะเชิงค่านิยม เป็นนวัตกรรมการสอนที่มีศักยภาพในการบูรณาการทักษะทางภาษาเข้ากับบริบททางวัฒนธรรม

2. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline มีนัยต่อการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการวัฒนธรรม สร้างคุณค่าทางจิตใจให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตนเองได้อย่างแท้จริง

ภาพที่ 1 การจัดการเรียนรู้รูปแบบ Storyline ส่งผลต่อการอ่านจับใจความและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มจันทร์ จันทศิริ. (2556). *เว็บช่วยสอนแบบสตอรีไลน์เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติ ระดับ Middle School (Grade 8)*.

- (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ดนยา วงศ์ณะชัย. (2542). *การอ่านเพื่อชีวิต*. พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ทิตนา แคมมณี. (2552). *รูปแบบการเรียนรู้การสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาริรัตน์ สุขสวัสดิ์. (2562). *การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบสตอรีไลน์ (Storyline Method) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2545). *ชุดปฏิรูปการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)*. กรุงเทพมหานคร: ประสานมิตร.
- ปาริชาติ แฉงบุตตา. (2553). *การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้ชุดการสอนนิทานพื้นบ้านนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิมพ์นัธ เดชะคุปต์. (2567ก). *การเรียนรู้เชิงรุกเสริมสร้างสมรรถนะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์นัธ เดชะคุปต์. (2567ข). *สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนเพื่อความพึงพอใจ เรียนดี มีความสุข*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2567). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2567*. กรุงเทพมหานคร: สทศ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2566). *แนวทางการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อารี ชมภู. (2558). *การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Bell, S., & Fifield, S. (1998). *Introduction to the Storyline Method*. Glasgow:
Jordanhill College of Education.

Jensen, J. B. (2020). *Storyline: A Creative Approach to Learning and Teaching*.
Storyline International.

Romano, T. (1996). *A study on community commitment by using storyline
learning approach of 3rd grade students*. NH: Heinemann.